

Motion till riksdagen
2006/07:C277

av Anne Ludvigsson m.fl. (s)

Marknadsföring av plastikoperationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om förbud mot ”före- och efterfotografier” i reklam för plastikoperationer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om obligatoriska försäkringar vid plastikoperationer.¹

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 2 hänvisat till SoU.

Motivering

Plastikkirurgi är ett värdefullt inslag i sjukvården. Människor som har medfödda skador kan få hjälp till ett normalt liv liksom de som skadats genom svåra olyckor eller sjukdomar. Som exempel kan nämnas restaurering av hud efter brännskador och bröstrekonstruktion efter bröstcancer.

Kvinnor med närmast obefintlig byst kan få hjälp liksom kvinnor som drabbats av ryggproblem till följd av tung byst. Plastikoperationer innebär också ett hopp för transsexuella.

Det finns således många fördelar med plastikkirurgi. Tyvärr finns också en baksida. På senare år har plastikindustrin närmast exploderat. Allt fler kan nu tänka sig att operera sig och detta kryper ner i åldrarna. Unga flickor som ännu inte växt färdigt tjarar på sina föräldrar att bekosta bröstoperationer eller drar på sig stora lån för att själva bekosta operationen. Sneda näsor rätas ut och de som upplevs som stora förminskas, läppar förstoras, rynkor slätas ut, fettsgugningar genomförs, penisar förlängs, "utländska utseenden" görs västerländska och så vidare.

Budskapet som både unga och äldre möts av är att de inte duger som de är. Nu finns heller inte längre någon "ursäkt" för att inte rätta till det man retar sig på. Plastikoperationer är mer lättillgängliga än någonsin och ett möjligt alternativ för allt fler.

Via film, tidningar, reklam och dokusåpor bombarderas vi ständigt med bilder som har lite med verkligheten att göra. Med bantning, plastikoperationer och retuscherade bilder skapas konstlade skönhetsideal som ingen helt kan leva upp till.

Allt fler är missnöjda med sitt utseende och är beredda att operera sig. De undersökningar som gjorts visar att många som opererar sig inte mår bra psykiskt. Operationen blir ett sätt att försöka uppnå lycka genom att få ett "perfekt" utseende. De flesta blir inte varaktigt lyckliga av operationen.

I de fall där operationen misslyckas kan människor få skador för livet. I de flesta fall frias plastikkirurgen från ansvar och patienten får förlita sig på samme kirurg för att rätta till misstaget, eller ställa sig i kön i den offentliga vården.

Det är nu hög tid att vi börjar ställa krav på plastikkirurgibranschen. Detta är en bransch med många oseriösa aktörer som alltför länge tjänat pengar på människors osäkerhet utan att ta ansvar för konsekvenserna av misslyckade operationer.

Första steget är att förbjuda de "före- och efterbilder" som är den huvudsakliga marknadsföringsmetoden för dessa företag. Det allvarligaste med dessa bilder är att "förebilderna" ofta är av normala människor som inte har något skäl att känna sig missnöjda. Små men normala bröst, stora hängande bröst, runda lår och höfter, något böjd näsa, uppnäsa, antydan till dubbelhaka, normaltjocka läppar, leverfläckar, fräcknar, rynkor som följer åldern. Allt detta är fullständigt naturligt och kan dessutom av många ses som både vackert, charmigt och personligt.

Fel! Okänt namn på

Det dessa "förebilder" gör är att de lär oss att även det som är naturligt och normalt behöver rättas till. De lär oss också att uppskatta de "efterbilder" som verkligen är onaturliga och som ofta ser konstlade ut. Exempelvis "förebilder" på en kvinna med små naturliga bröst och "efterbilder" på bröst som är uppspända till gigantiska proportioner med ett ytterst konstlat utseende. Vilka signaler sänder detta till tonårstjejer som funderar på om de duger som de är?

En annan avart är bilder på människor som förvandlas till en annan människa på "efterbilden". Detta riskerar att uppmuntra till omfattande plastikoperationer och orealistiska förväntningar av vad man kan åstadkomma.

Man får ju aldrig se "före- och efterbilder" på halvdana eller misslyckade operationer eller läsa några varningstexter om komplikationer och långsiktiga konsekvenser av operationer. Bara det som ger det mest lyckade och spektakulära intrycket visas på bild av plastikklinikerna.

Andra steget är att kräva att plastikklinikerna försäkrar sina patienter i samband med operation. Därmed får patienterna se baksidan av industrin redan innan operationen, där en dyr försäkring kan indikera höga risker. Fördelen med detta är också att den offentliga vården inte belastas ekonomiskt med följdoperationer efter misslyckade privata ingrepp. Dessutom skulle patienten kunna få garanterad ekonomisk ersättning och bekostade följdoperationer efter misslyckade operationer.

Stockholm den 25 oktober 2006

Anne Ludvigsson (s)

Carina Hägg (s)

Carina Adolfsson Elgestam (s)

Marie Nordén (s)

Carina Ohlsson (s)